

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM

Bakanlık Uygulama ve Destek Programları

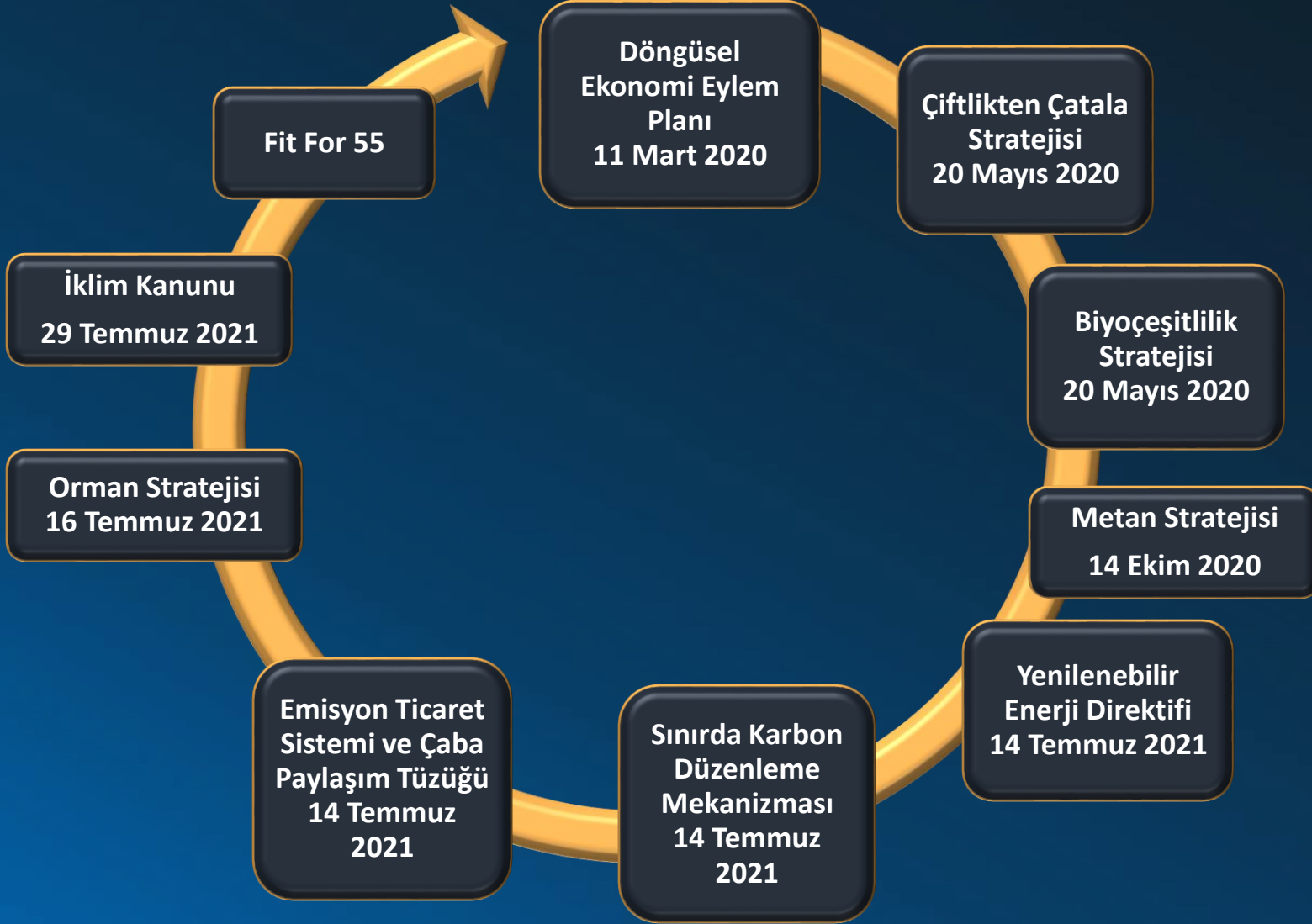
#SenÜretYeter

20 Temmuz 2023

Tarım, gıda zincirinin birincil üretim olarak tanımladığımız başlangıç noktasıdır. Sürdürülebilir Tarım, yeterli ve kaliteli gıda maddesinin uygun maliyetlerde üretimi, tarım yapılan arazinin, çiftçilerin, çevrenin ve doğal tarım kaynaklarının korunmasını geliştirecek sistem ve uygulamaları içerir. Bir yandan tarımda verimliliği korurken diğer yandan da çevreye verilen zararı azaltarak, kısa ve uzun dönemde ekonomiyi canlı tutmaktadır. Tarımla uğraşan insanımızın yaşam kalitesini yükseltmek ve bu amaçla uygulamaları geliştirme hedefimiz doğrultusunda hareket etmekteyiz.

Doğa, çevre ve iklim değişimlerini de özellikle dikkate aldığımızda yeryüzü kaynaklarının korunmasında teknik, ekonomik, yasal ve sosyal engellerin aşılması için toplumun tüm taraflarının çaba göstermesi ve bu döngüsel değişime uyum sağlaması gereklidir. Yapılan tüm çalışmalar ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, tarımda verimliliğin korunduğu, çevreye verilen zararın azaltıldığı tarımsal yapının oluşturulması hedeflenmektedir

ÇİFTLİKTE ÇATALA STRATEJİSİ

Çiftlikten Çatala Stratejisi (Amaçlar)

Sürdürülebilir Gıda Üretimini Sağlanması

Sürdürülebilir Gıda Güvencesinin Sağlanması

Gıda işleme, toptan ve perakende satışta ve
HoReKa'da sürdürülebilirlik

Sürdürülebilir Gıda Tüketiminin ve Beslenme
Şekillerinin Geliştirilmesi

Gıda İsraf ve Kayıplarının Azaltılması

Hileli Gıdalarla Mücadele

ÇİFTLİKTEN ÇATALA STRATEJİSİ

Ana Hedefler

Kimyasal pestisit kullanımını ve riski ile daha zararlı olan pestisitlerin kullanımını **yarı yarıya indirmek**

Besin kayıplarını yarı yarıya azaltarak gübre kullanımını %20 oranında düşürmek

Çiftlik hayvanları ve su ürünleri için antimikrobiyallerin satışlarını **yarı yarıya azaltmak**

Organik tarım yapılan alanları toplam tarım alanlarının %25'ine yükseltmek

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI

- 9 ana başlık - 32 hedef - 81 eylem

BAKANLIĞIMIZ SORUMLULUĞUNDA YER ALAN EYLEMLER (24 EYLEM)	
Başlık adı	Eylem Sayısı
Yeşil ve Döngüsel Bir Ekonomi	5
Sürdürülebilir Tarım	11
İklim Değişikliği İle Mücadele	8*
BAKANLIĞIMIZIN İLGİLİ KURUM DURUMUNDA OLDUĞU EYLEMLER (12 EYLEM)	
Başlık adı	Eylem Sayısı
Sınırdaki Karbon Düzenlemeleri	2
Yeşil ve Döngüsel Bir Ekonomi	4
Yeşil Finansman	3
Diplomasi	2
Avrupa Yeşil Mutabakatı Bilgilendirme ve Bilinçlendirme Faaliyetleri	1

AYM EYLEM PLANI KAPSAMINDA BAKANLIĞIMIZ SORUMLULUĞUNDAKİ TEDBİRLER

- Pestisit ve anti-mikrobiyaller:
  - Kullanımlarının azaltılması
  - Bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi
  - Biyolojik ve biyoteknik mücadele yöntemlerinin yaygınlaştırılması
- Organik tarım:
  - Organik tarım üretim alanlarının ve üretim miktarlarının artırılması
- Kimyasal gübre:
  - Kullanımının azaltılması için çalışmaların yürütülmesi
- Tarımda yenilenebilir enerji:
  - Kullanımının artırılması kapsamında, Aydın, Denizli, İzmir ve Ağrı illerinde başlanılan mevcut jeotermal kaynakların Tarıma Dayalı (jeotermal sera) İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinde kullanılması ve jeotermal sera destek başvuruları
- Tarımsal üretimde atık ve artıkların tekrar değerlendirilmesi konusunda AR-GE çalışmalarının yapılması
- Gıda kaybı ve israfının azaltılması

- IPARD Programı
- Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü – Ar-Ge Destek Programı Kapsamında Desteklenen Ar-ge Projeleri
- Sertifikalı Tohum/Fide/Fidan Üretim Desteği
- Organik Tarım Destekleme Uygulamaları
- İyi Tarım Uygulamaları Desteklemesi
- Tarım Arazilerinin Kullanımın Etkinleştirilmesi Projesi
- Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi
- Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
- Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi
- Bitkisel Üretimde Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadele Desteklemesi

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIğI

Bakanlığımızın Türkiye Yüzyılı Vizyonu Kapsamında Yürüttüğü Çalışmalar

- Biyolojik çeşitlilik ve kültürel mirasın önemli bir bileşeni olan yerel çeşitler (Ata tohumları) yetiştiği çevre koşullarına adapte olmuş, resmi ıslah programına alınmamış, yetiştiricinin kullanım, bilgi, alışkanlık ve gelenekleri ile yakından ilişkili değişken bir popülasyon olarak tanımlanmaktadır.
- Yerel çeşitler (Ata tohumları), bir ülkenin bitki genetik kaynaklarının, özellikle gıda ve geçim güvenliğinin sağlanmasında, insanlığın kullanabileceği önemli bir bileşendir. Yerel çeşitler (Ata tohumları) geleneksel bitkisel ürün çeşitleridir ve ekili bir bitkinin dinamik popülasyonlarıdır. Yerel çeşitlerin (Ata tohumları) önemi; küçük ölçekli geçimlik, ticari tarımda doğrudan kullanılması ve ekili ürünlerin iyileştirilmesi için potansiyel yeni genetik çeşitlilik kaynağı oluşturmaktadır.
- Tarım ve Orman Bakanlığınca gerçekleştirilen “Yerel Tohum Buluşmaları” kapsamında çalışmalar başlatılmıştır. Cumhurbaşkanımızın eşi Sayın Emine Erdoğan’ın himayelerinde yürütülen “Mirasımız Yerel Tohum” projesinde tohumların çoğaltılması, tanımlarının yapılması ve tescil işlemleri Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki kuruluşlar olan Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM), Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) ve Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü (BÜGEM) tarafından yürütülmektedir.

- Dünyada yıllardır tartışılan çevre kirliliği, kaynak yetersizliği, doğanın kendini yenileme gücü gibi başlıklar pandemi ile beraber çok daha belirgin bir gündem haline geldi. Doğal ve organik gıda arayışının çoğalması, insanların endüstriyel ürünlere karşı bakışının değişmesine zemin hazırladı. Pandemi etkisiyle ivme kazanan tarımda inovasyon beklentisi, yenilikçi teknolojilerin gelişme hızını da olumlu yönde etkiledi. Bu konuda attığımız; ata tohum tescil projelerinin geliştirilmesi, organik tarımın geliştirilmesi, Türkiye'nin iklim değişim modeline göre planların çalışılması, sunulması, gerçekleştirilmesi, su kaynaklarının korunmasına yönelik projelerin hayata geçmesi, sıfır atık ile yaşamın öğrenilmesi gibi adımlarla inovatif ve verimli tarım çalışmaları hayata geçiriyoruz.
- Yalnız tarım ürünlerinin yetiştirilmesi değil, taşınması, depolanması, yiyeceğe dönüştürülmesi, ham madde kullanımı, pazarlama, sunum ve geri dönüşümü gibi tarım ile alakalı her alanda inovatif bakışın, Ar-Ge çalışmalarının ve yenilikçi teknolojilerin gücü ile sürdürülebilir verimliliği hedefliyoruz.

- İklim değişikliği ile mücadele ve ormanların sürdürülebilir kullanım kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla, Orman Genel Müdürlüğünün yürüttüğü çalışmalara, 7'den 70'e tüm vatandaşlarımızın da katılımı sağlanarak ülkemiz genelinde topyekün bir ağaçlandırma seferberliği gerçekleştirilmesi amacıyla hayata geçirilmiştir. Çevre kirliliği nedeniyle bozulan ekosistem, iklim değişikliği nedeniyle sıcaklık artışları, artan orman yangınları, çeşitli flora ve fauna türlerinin yok olması, ülkelerin acilen eyleme geçmelerini ve topyekün bir iş birliğini gerekli ve zorunlu kılmaktadır. Bu ihtiyacın farkında olarak, ülkemizin orman sahasını ve ağaç servetini çoğaltmak, erozyon kontrolünü teşvik ederek toprak, su ve bitki arasında bozulan dengeyi yeniden oluşturmak, biyolojik çeşitliliği geliştirmek gibi amaçlarla, 2019 yılından itibaren her yıl, Milli Ağaçlandırma Günü olan 11 Kasım tarihinde, Tarım ve Orman Bakanlığı koordinasyonunda, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerin katılımıyla, eş zamanlı olarak fidan dikim etkinlikleri düzenlenmektedir.

- Hayvansal veya bitkisel üretim yapan işletmelerin ve bu işletmelerde üretilen ürünlerin işlenmesiyle üretime katma değer sağlamak amacıyla sanayi tesislerinin yer aldığı mal ve hizmet üretim bölgeleridir. Yerleşim alanları içerisindeki tarımsal işletmelerin yerleşim alanı dışına çıkarılması, ucuz maliyetli üretimin teşvik edilmesi, giriş ve çıkışların kontrol edilmesi, üreticilerin/yetiştiricilerin kümelenmelerini ve ihtisaslaşmalarının sağlanması, tarım–sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması amaçlanmıştır. Yatırım Programında yer alan TDİOSB Projelerine, yıllık %3 faiz oranı ile 3 yılı geri ödemesiz olmak üzere toplam 13 yıl vadeli kredi kullanılmaktadır.
- Uygulanan bölgelerdeki tarıma dayalı istihdamı arttırması, bölge halkının ulaştırma ve depolama gibi ara giderler olmadan, kaliteli, taze ve doğal gıdaya uygun fiyata ulaşmasını sağlamaktır.

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

Teşekkür Ederim

DOĐUŐ GÖKHAN ÇEVİK
VETERİNER HEKİM
AB VE DIŐ İLİŐKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

aym@tarimorman.gov.tr